

NDD 2018

Nationale DiabetesDag

*Diabetes
in al z'n dimensies*

VRIJDAG 16 MAART 2018 - DE RIJTUIGENLOODS, AMERSFOORT

*NDD is óns congres: eens in
de twee jaar komt alles samen*

**Unieke opzet,
vijf themalijnen,
ruim 25 sessies**

THEMA'S

1. Innovatie, wetenschap en technologie
2. Diabeteszorg op maat
3. Diabetes: veel om het lijf (en aan het hoofd)
4. Leefstijl - zorg en gezondheid
5. Capita Selecta

Organisator:

nederlandse
diabetes
federatie

ZO DYNAMISCH EN

NDD 2018
Nationale DiabetesDag

NDF Professor Lamberts prijs

De prijs is in 2017 ingesteld door de Nederlandse Diabetes Federatie als eerbetoon aan voormalig NDF voorzitter prof. dr. Steven Lamberts. Het gaat om een tweejaarlijkse prijs met een bedrag van € 5.000,-, voor een initiatief dat het verschil maakt voor mensen met diabetes. De eerste uitreiking zal plaatsvinden tijdens NDD2018. Meer weten over de focus van deze editie? Wilt u meedoen?

Ga naar diabetesfederatie.nl en klik op de banner!

DIVERS

NDD 2018

NationaleDiabetesDag

ALS WE ZIJN!

Nationale Diabetes Dag is hét congres voor elke professional voor wie het een dagelijkse uitdaging is, bij te dragen aan de kwaliteit van zorg en leven voor mensen met (pre-)diabetes. Behandelaars, zorgverleners en kwaliteitsprofessionals. Alsook voor beleidsmakers, onderzoekers en studenten. Voor u!

NDD VINDT SLECHTS EENS IN DE TWEE JAAR PLAATS. GELUKKIG OOK IN 2018. MAAK HET MEE!

Het congres wordt georganiseerd door de Nederlandse Diabetes Federatie, de koepel die mensen met diabetes, zorgverleners en onderzoekers verenigt. Sterk punt van het congres is dat het programma wordt ontwikkeld, samen met alle lidorganisaties van de NDF.

Dankzij die brede programmering en unieke opzet, is NDD een totaalbeleving voor elke bezoeker. Deelnemers en sprekers waarderen het congres keer op keer met mooie rapportcijfers. Belangrijk aspect van die waardering is de brede context die NDD biedt: diabetes in al z'n dimensies.

Ook in 2018 is NDD een plek van ontmoeting en een kruispunt van kennis: zo dynamisch en divers als we als diabetesveld zijn. Daarom is NDD niet alleen een top-event, het is vooral ook een trots event: het is ónze Nationale Diabetes Dag.

Diabetes in al

**NDD: eens in
de twee jaar komt
alles samen**

**Hét platform event
van het diabetesveld**

**Na elke sessie:
informeel napraten met
sprekers**

**Op een paar minuten lopen van
Station Amersfoort**

Hoog gewaardeerd in 2016 en daarom ook de locatiekeuze voor 2018: de Rijtuigenloods in Amersfoort. Een indrukwekkend sfeervol industrieel complex in het hart van Nederland. En het kan ook zomaar weer kleinschalig en intiem zijn – want wat dacht u van een sessie in een antiek treinstel?

www.nationale diabetesdag.nl

Deze brochure informeert u in het kort over NDD2018. Veel meer informatie en regelmatige updates over sessies en sprekers vindt u op de NDD website. Daar kunt u zich ook inschrijven!

U kunt de groei van NDD2018 volgen via LinkedIn. Of meldt u aan voor de NDD Nieuwsbrief.

www.nationale diabetesdag.nl

 NDF Diabeteskoepel

 NDD Nieuwsbrief

z'n dimensies

Stel op de dag
zelf uw
programma
samen

Kom samen en
geef uw collega
korting

Programma

Zoals gebruikelijk is het programma van NDD2018 samengesteld met alle NDF lidorganisaties. De ruim 100 suggesties uit de inventarisatieronde zijn tijdens een creatieve programmabijeenkomst vertaald naar themalijnen en uitgewerkt in ruim 25 sessies: Diabetes in al z'n dimensies.

Nieuw bij NDD 2018!

SPEAKERSCORNER: INFORMEEL NAPRATEN MET SPREKERS

Heeft u vaak direct na een sessie nog vragen? Wilt u eigenlijk nog wel even doorpraten met de spreker(s) over de praktische consequenties van hun verhaal? Dat kan tijdens NDD2018! Sprekers blijven na hun sessie nog even hangen in de speciale Speakerscorner op de beursvloer.

NDF Leden:

Diabetes
Fonds

Diabetes Huisartsen Advies Groep

DiHAG

NVD
Nederlandse Vereniging van Diëtisten

v&vn
Diabeteszorg

de Fysiotherapeut
Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie

Diabetesvereniging
Nederland

KNMP

NVK

1 THEMA Innovatie, wetenschap en technologie

1 Innovatie, wetenschap en technologie

2 Diabeteszorg op maat

3 Diabetes – veel om het lijf (en aan het hoofd)

4 Leefstijl - zorg en gezondheid

5 Capita Selecta

Nieuwe hulpmiddelen: beter behandelen?

RT-CGM, de kunstalvleesklier, Freestyle-Libre, allemaal nieuwe hulpmiddelen voor diabetespatiënten. In deze sessie wordt niet alleen een update gegeven, maar hoort u ook vooral welke consequenties deze technieken hebben voor uw rol als zorgverlener.

Patiëntinnovatie in de gezondheidszorg – van ziekte naar vitaal leven

We kijken vanaf een afstandje naar de gezondheidszorg als innovatiesysteem om uitdagingen en kansen te identificeren die helpen om samen sneller, betere zorg te ontwikkelen. Dit doen we aan de hand van voorbeelden en op handen zijnde vernieuwingen zoals de kunstalvleesklier of nieuwe generatie glucosesensoren.

Metabole chirurgie. En dan?

Een praktische update over effectiviteit en toegankelijkheid van metabole chirurgie, met daarbij veel aandacht voor de gevolgen daarvan voor de patiënt, o.a. op het vlak van medicatie en voeding.

DM type 2, nieuwe middelen, nieuwe richtlijnen

De zorg is altijd in beweging! Ook de zorg rondom DM type 2. Hoe gaan we daarmee om? Hoe zit het met het patiënten perspectief? Liggen de verschillende richtlijnen op één lijn? Een gesprek met huisarts, internist, cardioloog én met de zaal. Waar zit de spanning en hoe vinden en versterken we elkaar? U wordt kort en goed bijgepraat over de recente update van de NHG-Standaard diabetes, de nieuwe NIV Netwerkrichtlijn DM type 2 in de tweede lijn en de nieuwe richtlijn CVRM.

Up-to-date: update netwerkrichtlijnen

Kinderen & Insulinepomptherapie. Neuropathie. Retinopathie. Drie recent aangepaste netwerkrichtlijnen. Deskundigen uit de richtlijncommissies vatten de belangrijkste wijzigingen samen zodat u direct weer helemaal up-to-date kunt handelen.

Persoonsgerichte diabeteszorg in de praktijk

Persoonsgerichte zorg begint met een goed gesprek. De NDF ontwikkelde een gespreksmodel zodat tijdens het gesprek met de patiënt op gestructureerde wijze de context van iemands leven met diabetes aan bod komt. Gezamenlijke besluitvorming over doelen, behandeling en zorgbehoefte neemt een prominente plek in. In deze sessie aandacht voor: bruikbaarheid en toepasbaarheid van het gespreksmodel, rol van de patiënt, persoonsgebonden – en gezondheidsgerelateerde factoren die het zelfmanagement van patiënten beïnvloeden, de mate waarin het zorggebruik verandert. Door welke factoren wordt het zorggebruik bepaald?

2 THEMA Diabeteszorg op maat

Kijk voor programmatijden en de volgorde van de sessies op www.nationale diabetesdag.nl

1 Innovatie, wetenschap en technologie

2 Diabeteszorg op maat

3 Diabetes – veel om het lijf (en aan het hoofd)

4 Leefstijl - zorg en gezondheid

5 Capita Selecta

Tussen de lijnen

De keten als netwerk, transmurale afspraken, transitie vice versa, anderhalvelijns zorg. Allemaal voorbeelden van samenwerking tussen de lijnen. Tijdens deze sessie gaat het over het optimaliseren van deze zorg: hoe versterken we elkaar, in het belang van de patiënt?

Het Diabetesjaargesprek

Het diabetesveld ontwikkelt, van standaardzorg naar zorg op maat, van jaarcontrole naar jaargesprek. Het NDF Gespreksmodel biedt ondersteuning. In deze sessie horen we de ervaringen van patiënten en zorgverleners. Over doelen, afspraken en dilemma's. We gaan er ook zelf mee aan de slag!

Gezondheidsvaardigheden en diabetes

Goede diabeteszorg voor mensen die beperkt gezondheidsvaardig of laaggeletterd zijn! Kan dat? Een praktische sessie over herkennen van, aansluiten op en communiceren met. Ook aanwezig: de taalambassadeurs van Stichting ABC die hun zorg-ervaringen met u delen.

Het Groeimodel: de jonge diabetesmanager

Kinderen met diabetes zijn al jong aan zet om zelf verantwoordelijkheid te nemen om hun ziekte, zorg en leven te managen. Met het toedienen van insuline, voedingsadviezen, sporten en bewegen en het continu controleren van bloedglucosewaarden. In Nijmegen werd het Groeimodel ontwikkeld, een succesvol instrument waarmee ouders en hulpverleners kinderen en jongeren met diabetes kunnen coachen naar zelfstandigheid.

Ouderen met diabetes: een nieuw programma en de-prescribing in de praktijk

Het aantal (thuiswonende) ouderen met diabetes neemt snel toe! Het veld beantwoordt die uitdaging met het NDF Programma Zorg op maat voor ouderen met diabetes. Ondersteund door de politiek! In deze sessie maakt u kort kennis met de werkagenda van het programma. Om meteen door te schakelen naar de praktijk: met kaderarts Suzanne Bakker kijken we naar de risico's van een scherpe glykemische instelling bij ouderen en de route van verantwoord afbouwen.

3 THEMA Diabetes, veel om het lijf (en aan het hoofd)

1 Innovatie, wetenschap en technologie

2 Diabeteszorg op maat

3 Diabetes – veel om het lijf (en aan het hoofd)

4 Leefstijl - zorg en gezondheid

5 Capita Selecta

Angst bij diabetes: vriend of vijand?

De sessie beoogt meer inzicht te geven in de functie van angst, de gevolgen en hoe angstgevoelens te hanteren zonder overmatig gestrest te raken of te vervallen in ontkenning.

Seks en diabetes

Dat diabetes gevolgen kan hebben op het gebied van seksualiteit is duidelijk. Maar wat dan precies? Geldt dat voor mannen en vrouwen? Een sessie over het bespreekbaar maken, het wel/niet verwijzen en over uw eigen rol en betrokkenheid.

Richtlijn Voeten: actie in de 1e lijn

Een praktische sessie over de toepassing van de richtlijn in de praktijk. Over voetonderzoek, educatie en de vraag: wat kan een patiënt wel/niet zelf. Plus aandacht voor zaken als de registratie-app, temperatuursokken, plasmapleisters enz.

MODY herkenning en behandeling: net anders dan anders

Na deze sessie weet je niet alleen hoe je erfelijke diabetes (MODY) beter kan herkennen, maar ook dat de behandeling van MODY net anders is dan de behandeling van DM type 2. Soms hoeft je zelfs helemaal niet te behandelen!

CVRM bij DM type 1

Welke rol spelen bloeddruk en lipiden bij DM type 1 en hoe kan deze kennis worden vertaald in behandelmogelijkheden? Is de aanpak bij kinderen dan anders dan bij volwassenen?

4 **THEMA** Leefstijl - zorg en gezondheid

1 **Innovatie, wetenschap en technologie**

2 **Diabeteszorg op maat**

3 **Diabetes – veel om het lijf (en aan het hoofd)**

4 **Leefstijl - zorg en gezondheid**

5 **Capita Selecta**

Beweegzorg en DM2

Er is veel in beweging rondom bewegen. Een nieuwe nationale fitnorm. Een nieuwe module in de NDF Zorgstandaard diabetes. Maar hoe geef je in de praktijk vorm aan beweegzorg en hoe bereik je de patiënt?

Jongeren met diabetes: bewust eten?

Ook voor jongeren met diabetes is bewust omgaan met eten en goede voeding essentieel. Maar het is wel heel lastig om deze groep te motiveren en bij de les te houden. Hoe maak je het uitdagend?

WAT DOET VOEDING (ERTOEF)?

Dubbele sessie: open DiHAG Expertmeeting:

- Bijzondere bijeenkomst over uitdagend onderwerp
- Speciale middagtoegang voor DiHAG-leden
- Open toegankelijk voor alle zorgverleners die deelnemen aan NDD2018
- Meer informatie op achterzijde van deze brochure

Kijk voor programmatijden en de volgorde van de sessies op www.nationalediabetesdag.nl

5 THEMA Capita selecta

Kijk voor programmatijden en de volgorde van de sessies op www.nationale diabetesdag.nl

1 Innovatie, wetenschap en technologie

2 Diabeteszorg op maat

3 Diabetes – veel om het lijf (en aan het hoofd)

4 Leefstijl - zorg en gezondheid

5 Capita Selecta

Kwaliteit in de 1e lijn

Diabeteszorg wordt op vrijwel alle vlakken multidisciplinair aangepakt. Binnen de 1e lijn hebben DiHAG, EADV en DVN hun handen ineen geslagen om de kwaliteit van de zorg te optimaliseren. Welke afspraken worden gemaakt en wat zijn de eerste ervaringen?

Niet het protocol maar de patiënt, niet de patiënt maar de persoon

Positieve gezondheid, persoonsgerichte zorg, empowerment van de patiënt: eigen regie, zelfzorg en zelfmanagement. Zorgverleners geloven in het perspectief maar vragen zich af: hoe krijg je het voor elkaar en hoe monitor je vervolgens de voortgang? Alleen mét elkaar; met je team, in de keten. In Utrecht hebben ze daarin geïnvesteerd. En veel geleerd! In deze sessie delen een betrokken kaderarts diabetes en een kwaliteitsmanager hun ervaringen. De hobbels en successen op het pad naar Het Nieuwe Zorgwerken. Hoe begin je, hoe ontwikkel je – en: hoe betrek je de patiënt? Wat betekent het voor de dagelijkse praktijk – en: hoe registreer en monitor je?

Unmet medical needs

Ondanks onze goede diabeteszorg, weet zo'n 10 tot 20 procent van de mensen met diabetes hun glycemische instelling niet goed op orde te krijgen. Of men ervaart veel bijwerkingen, zoals een forse gewichtstoename. Voor hen kunnen nieuwe behandelmethoden veel waarde toevoegen wat betreft kwaliteit van zorg en leven. Een sessie over de Ronde-tafel Diabeteszorg en unmet medical needs, aan de hand van concrete patiëntverhalen.

Nieuwe consultvormen

Hoe geef je iemand die net diagnose DM Type 2 heeft gekregen een 'goede start' wat betreft behandeling en zelfzorg? Het Gemeenschappelijk Medisch Consult kiest voor samenwerking: patiënt, huisarts, praktijkondersteuner en diëtist. Een goed voorbeeld van een nieuwe consultvorm.

Diabetes en werk

In deze sessie bespreken we de impact van diabetes op werk en vice versa. Het vinden, behouden en het uitvoeren van werk en werkzaamheden kan voor mensen met diabetes (welke vorm dan ook) lastig zijn en problemen opleveren. Hoe groot is dit probleem, hoe bespreek je dergelijke zaken en welke oplossingen kunnen zorgverleners, patiënten, bedrijfskundigen en anderen bieden?

PRAKTISCHE INFORMATIE

Datum en locatie

Nationale Diabetes Dag 2018 vindt plaats op vrijdag 16 maart 2018 in De Rijtuigenloods in Amersfoort. U bent welkom vanaf 9.00 uur en het event wordt om 17.00 uur afgesloten.

Kosten

De kosten voor deelname bedragen € 185,- per persoon; studenten betalen € 85,-. De bedragen zijn inclusief congresmateriaal, koffie/thee, lunch en borrel.

Vroegboekvoordeel

Bij inschrijving t/m 11 januari 2018 ontvangt u een korting van € 25,- en betaalt u slechts € 160,- (studenten betalen € 75,-).

Collegakorting

Schrijft uw collega zich ook in voor NDD 2018? Dan kunt u hem/haar € 10 korting geven!

Inschrijving

U kunt zich inschrijven op www.nationalediabetesdag.nl.

Annulering

Alleen schriftelijke annuleringen worden geaccepteerd (per e-mail). Bij annulering t/m 2 maart 2018 wordt € 50,- per persoon aan administratiekosten in rekening gebracht. Na 2 maart 2018 kunnen wij geen restitutie verlenen. Vervanging van de deelnemer is uiteraard altijd mogelijk.

Doelgroep

NDD 2018 is bedoeld voor alle professionals voor wie diabeteszorg een missie is: (kinder)diabetesverpleegkundigen, praktijkondersteuners, (huis)artsen, specialisten ouderengeneeskunde, fysiotherapeuten, internisten, apothekers, doktersassistenten, diëtisten, professionals diabetische voet, kinderartsen, jeugdverpleegkundigen,

wetenschappers, gezondheidsbevorderaars, managers en beleidsmakers in de zorg en professionals bij zorggroepen, zorgverzekeraars, overheid, koepelorganisaties.

Accreditatie

Accreditatie wordt voor 5 punten aangevraagd bij: ABAN (sociaal geneeskundigen, huisartsen en andere specialisten), EADV, NVvPO, NVDA, Kwaliteitsregister V&V, Verpleegkundig Specialisten Register, KNGF, ADAP (o.a. NVD, EN, VvOCM en NVvP) en OA (KNMP).

Organisatie

Nationale Diabetes Dag 2018 wordt georganiseerd door de Nederlandse Diabetes Federatie in samenwerking met Springer Healthcare.

Meer informatie

Springer Healthcare
Cursussen & Congressen

T: 030 - 638 36 38

E: nascholing@springer.com

www.nationalediabetesdag.nl

Organisator:

De volgende organisaties hebben al laten weten op de informatiemarkt aanwezig te zullen zijn:

JDRF Nederland, Nederlandse Obesitas Kliniek, Pharos, Rondonwerk, Van Heek Medical, Boehringer Ingelheim en vele andere organisaties (zie www.nationalediabetesdag.nl).

Speciaal tijdens **NDD** 2018

OPEN DiHAG-EXPERTMEETING

DiHAG nodigt graag alle zorgverleners uit deel te nemen aan dit bijzondere minisymposium.

WAT DOET VOEDING (ERTOEF)?

- Bijzonder programma, dubbele sessie
- Speciale middagtoegang voor DiHAG-leden
- Open toegankelijk voor alle zorgverleners die deelnemen aan NDD2018

VERKENNING, VERDIEPING EN DEBAT

Een bijzonder programma met aandacht voor onder andere de NDF Voedingsrichtlijn diabetes en vragen daarover, de kennissynthese 'Rol van voeding bij chronische ziekten' en gepersonaliseerde voeding en zorg. Kortom, een uitdagende bijeenkomst met deskundigen van verschillende disciplines: onderzoekers, de specialist, de diëtist en vanzelfsprekend de (kader)huisarts. Onder leiding van professor Seidell.

Volg de groei van NDD 2018
www.nationale diabetesdag.nl

 NDF Diabeteskoepel
 NDD Nieuwsbrief

NDD 2018

Nationale **Diabetes** Dag

VRIJDAG 16 MAART 2018
DE RIJTOUGENLOODS, AMERSFOORT

**Ontvang tot € 25,-
korting bij uw inschrijving**

**Profiteer vandaag nog van een
vroegboekkorting bij uw inschrijving
voor NDD2018. Tot en met 11 januari
2018 bieden wij u een korting:**

- Regulier tarief: van € 185,- **voor € 160,-**
- Studententarief: van € 85,- **voor € 75,-**

COLLEGAKORTING

Schrijft uw collega zich ook in voor de NDD 2018? Dan kunt u hem/haar € 10 korting geven!

